

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundißimi Doctoris de Auxilio gratiæ
medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum &
Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

13. Quid sit gratia consequens seu subsequens.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

Quæ quidem tam prolixè accersita & in unum locum digerenda censui, ut cuilibet in Augustini scriptis minus versato ad oculum claresceret, certissimum esse quod diximus. Nempe veram gratiam prævenientem non esse quamlibet gratiam, qua potentia voluntatis ad opera sua bona prævenitur, sed illam qua Deus prævenit omnia nostra bona, sive omnem etiam primum voluntatis motum bonum, utpote quæ ex nolente volentem facit, qua voluntas hominis preparatur ac datur, qua Deus in homine operatur & velle, qua hominis voluntas primo eruitur ex potestate tenebrarum, & convertitur in Deum vivum, qua denique incipit credere veritati. Nam ut Augustinus docet, ubi est initium fidei, est etiam initium bona, hoc est, pia voluntas: quod Pelagiani maximeque Semi-Pelagiani nolentib[us] esse beneficium prævenientis gratia, sed humana voluntatis officium. Adversus istum enim errorem militat gratia præveniens, sicut adversus illum, qui opera bona fidem sequentia ioli humanae voluntatis arbitrio tribuunt, gratia quam consequentem Scriptura & Patres dicunt.

*Epi. 107.
ad Ital. 1.*

Ex quo etiam facile intelligitur, quomodo

A subinde Augustinus gratia prævenienti tribuit, quod nos justificat, seu justos & bonos faciat. Nam apud Augustinum sexcentis locis justificari & bonus fieri, non ita accipitur, ut jam vulgè solet, ut sit idem quod perfecta peccatorum omnium remissione mundari; sed ut idem sit quod quoquo modo à voluntatis malitia & perveritate mutari; quod etiam sit per quemcunque etiam primum motum quantumcumque exiguum bonæ seu pia voluntatis. Nimis quia vera illa & perfecta justitia, à bona voluntate & fide ei conjuncta sumit initium, juxta illud ejusdem Augustini: *Restigatur ut ipsam fidem, unde omnis iustitia sumit initium, non humano tribuamus arbitrio, sed gratia.* Epistola. *utrum donum esse fateamur, si veram gratiam, id est, sine merito cogitamus: ut merito justificari, hoc est, justus & bonus fieri saltem inchoatē dici debeat, quisquis per prævenientem gratiam, ab inulta & mala voluntate convertitur. Grata vero justificans ista consideratio-* Lib. de fide. *ne non est gratia habitualis aut remissio pec-* C. in. 1. *catorum, sed gratia potius actualis effectivæ* V. 1. 1. 1. *justificans non formaliter, quomodo innu-* D. 1. 1. 1. *meris locis ab Augustino accipitur, prout &* 196. 1. 1. *recentiores aliqui advertunt.*

C A P V T X I I I .

Quid sit gratia consequens, seu subsequens.

QUAE quidem quisquis rectè intellexerit nihil iam laborabit ut intellegat quid in Scripturis & Patribus gratia *Consequens* nominetur. Est enim illa gratia quæ consequitur illa inchoata studia bona voluntatis, eaque tanquam adhuc infirma sovet, juvat, roboret, donec ita perfecta robustaque voluntas efficiatur, ut nullis blandientium rerum amoribus cedat, nullo comminantium penarum terrore frangatur. A qua sane perfectione bona voluntatis iij qui à peccatis incipiunt resipiscere, conflictumque cum diversarum cupiditatum suarum exercitu meditantur, plerumq; longe distant. Recolendum est enim id quod latissime Lib. 3. de grat. Christi superius tradidimus, & in scriptis Augustini, Salvat. c. 13. Prospere, Fulgenti, exploratissimum est: esse quandam bonę voluntatis infirmitatem, quam homo nullo conatu suo, nisi per gratiam tuos infusam roboretur, superare aut exuerē potest. Oritur enim ex rebellantis perniciemque sevientis concupiscentie motibus, quam non est in solus hominis potestate frangere, mansuetamq; reddere, multo minus funditus excure. Adversus istam infirmitatem homo per totam vitam, post conversionem suam ad Deum quam gratia PRÆVENIENTIS operata est, gratia CONSEQUENTE juvatur ac roboretur; cuius beneficio paulatim bona voluntas crescit orando, bene operando, mandata complendo, donec ita robusta fiat, ut etiam reluctantis concupiscentię impetus vincat ac domet. Nam ista est pro-

priè illa gratia qua Deus voluntatem jam bonam adjuvando perficit, quam præveniendo inchoavit. Quia de causa cum illa gratia libertatem arbitrij satis aperte servare videtur, utpote quæ voluntati jam volenti conantique donabatur, libenter eam Pelagiani poterant quā Zozymo Pontifice Africani q; Patribus damnati essent, amplexi sunt. Prævenientem vero quæ nolentem reluctantemq; hominem velle faciebat; pertinaciter contemnebant. Ex quo fonte fluunt illa verba Iuliani: *Gratiam quoque confitemur adiuvare winsemusque bonum propositum, videlicet jam ante gratiam inchoatum; non tamen relunctanti studium virtutis immittere.* Per quæ volebant, ut exponit Augustinus in homine ab ipso homine insipere cupiditatem seu volitionem boni, ut huius capti meritum etiam perficiendi gratia CONSEQUATVR. Adversus quæ nimis perversam opinionem ita commendandam gratiam consequentem censuit Augustinus, ut nequaquam gratia prævenientis dignitas laderetur. Itaque de hac consequente gratia dixit in praecedenti capite: *Vt incipiamus dictum est Misericordia eius præveniet me, ut perficiatur dictum est, misericordia eius subsequetur me.* De hac gratia consequente dixit: *Hoc autem bonum propositum adiuvas quidem CONSEQUENS gratia, sed nec ipsum esset nisi præcederet gratia.* De hac gratia consequente dixit: *Ipsam bonum propositum CONSEQUENS adiuvas gratia.* De hac gratia cum exponeret illa Scriptura verba: *Misericordia eius præveniet me: & misericordia eius subsequetur me,* unde ista divisio gratiae

*La. Exord. gratia deponita est: Nolentem prævenit ut
volentem subsequitur ne frustra reut. Hoc
est, ne tantummodo in generali & imperfecta
voluntate seu velicitate bene vivendi hæren-
do, propter infirmitatem bonæ voluntatis,
& reluctantes concupiscentiae suæ motus per-
ficiens non possit quod facere cupit, juxta illud
Apostoli: Cato concupiscit adversus spiratum, ut
non quacunque vultus illa faciat. Spiritus igitur
consequente gratia adjuvat infirmatatem no-
stram etiam volentium, ne frustra velimus.
De has iterum gratia consequente ibidem
dixit: Oramus pro mimico nostris, ut misericordia
dei præveniat eos sicut prævenit & nos: oramus
autem pro nobis ut misericordia eius subseqatur nos.
Hæc est enim essentialis inter utramque gra-
tiam propriè sumptam differentia, ut pro præ-*

A veniente gratia sibimet ipsi danda nullus orat
aut orare possit: consequens autem ab ipso
homine pro seipso orante impetratur. Cujus
differentia causa utramque gratiam ponderari manifesta est. Nemo enim Deum ro-
gare potest pro impetranda ejus gratia ante
tudem ac bonam seu piam qualemunque
voluntatem: *Institutum enim corrigit cor, fides est. Lib. de fide cap. 10.*
Pia ergo voluntas ac fides prius per prævenientem gratiam dari debet, ut ijs acceptis
possit orare. Nam & desiderare auxilium gratiae, *Lib. de fide cap. 10.*
Institutum gratia est: &c. Fides non petra conceditur, lib. de fide cap. 10.
ut ei petenti alia concedantur. Quicquid ergo gra-
tia homo precando postulat, non potest esse *ibid. cap. 14.*
alia nisi consequens bonam voluntatem, quam
jam ante per prævenientem Dei gratiam ac-
cepit.

C A P V T X I V.

Declaratur uberioris natura gratiae prævenientis & consequen-
tis ex Prospero, Fulgentio, & ex Conciliis Arau-
siano ac Tridentino.

Et ista quidem ad intelligendum gra-
tie prævenientis & consequentis dif-
ferunt, abundè sufficere poscent, ve-
runtamen ne quis istum locum Augu-
stini sensum esse arbitretur, non abs re fuerit
ostendere, quod eadem discipulorum ejus, ad-
eoque Ecclesiæ Catholice & Conciliorum
ejus semper fuerit mens; à qua viderint Scho-
lalitici, utrum si expediens ac tutum, in Phi-
losophica talium vocabulorum interpretatione
hærendo discedere. Itaque imprimis san-
ctus Prosper non aliam gratia prævenientis
consequentisque naturam intellexit, nisi illam
quam superius explicavimus; ut illa præveniens
dicatur, que prævenit bonam voluntatem, seu
bonum voluntatis motum; nec enim invenit
in cuiuscumque corde, sed facit ut gratia vere
sit gratia hoc est, gratuita. Consequens vero
qua jam sequitur bonam voluntatem, quam
homo ex gratia præveniente concepit. Vnde b
sic exprimit Malli iensium presbyterorum sen-
tentiant, qui servatæ gratia consequente præ-
venientem auferebant: *Qui istis resistunt, hoc*
*sentire aperiissime probantur, quod fides (unde incipi-
t voluntas bona) non sit donum Dei, & quod*
gratia non præveniat liberum arbitrium, dando ei
videlicet etiam ipsam fidem, ubi est institutum
bonæ voluntatis, sed sequitur, & quod gratia
Dei secundum merita nostra datur. Itaque itatim
prolixè probat, ita locum arbitrium gratia
præveniri, ut operetur in eo etiam ipsam fi-
dem, hoc est, ipsum etiam initium bonæ volun-
tatis. Et libro contra Collatorem, improbat
errorem ejus, quo putabat gratiam non in om-
nibus prævenire voluntatem: *Quia ita utrumque;*
*recipiendum sit, procta Cassianum, ut in alijs boni-
bus, voluntas gratiam in alijs GRATIA PRÆ-
VENIAT voluntatem, & non ita ut in omnibus vo-*

luntas gratiam SUBSEQVATVR. Hoc est, ad-
mittebat respectu quoniam gratiam præ-
venire voluntatem, quos ex malis scilicet bonos,
ex nolentibus volentes faciebat, respectu alio-
rum vero gratiam tantum consequit voluntate-
tem, utpote qui per seiplos credent.
Sed gratias illas multo luculentius expli-
cuit sanctus Fulgentius, diversis operum suo-
rum locis, ex quibus prolixitas vitanda causa
paucia delibabimus. Sic ergo de illis dispe-
rit libro primo ad Monitum: *Ipse donat gra-*
tias indigne gratiam qua insificatus impius illumine-
tur munere b. n. voluntatis, & facultate bona ope-
rationis; ut PRÆVENTE misericordia bo-
nun velle incipiat & SUBSEQUENTIB. misericordia
bonum quod vult facere valeat. Et paucis interpo-
litis uberioris: *Ut hoc mereantur, ip. a præveniendo*
misericorditer incipit, ipsa subsequendo custodit.
Ipsa gratia in Scripturam etiam misericordiam nomina-
tur, De qua dicit David: Deus meus misericordia
eius præveniet me. Et alio loco: Misericordia tua
subsequetur me per omnes dies vita mee. Prævenit
igitur impium ut fiat iustus: subsequitur iustum
ne fiat impius. Prævenit cæcum ut lumen, quod non
invenit, donet & subsequitur videntem, ut lumen,
quod contulit, servet. Prævenit cism ut surgit;
subsequitur elevatum ne cadat. Prævenit donans bo-
num bonam voluntatem: subsequitur bene volentem,
operando in illo boni opere facultatem. Hoc igitur
ista misericordia Dei in homine subsequitur, quod
præveniens ipsa largitur. Et iterum post multa.
Prætestinavit ad regnum quos ad se præsevit misé-
ricordie PRÆVENIENTIS auxilio reditu-
ros, & ipse misericordia SUBSEQUENTIS auxilio
esse mansuros. Et in libro de Incarnatione &
gratia: *Cum ergo Paulus esset blasphemus & perse- & gratia*
cutor & consumelitus, non id est adiutus Dei gratia;
quia credere volunt id est, gratia cōsequente, sed ut
crede re